

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys opiskelijoiden toimeentulosta

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus päätti keväällä korkeakouluopiskelijoiden opintotuen massiivisista leikkauksista. Opintorahan määrä laskee 25 %, ja korkea-asteen opintorahan tasot yhtenäistetään toisen asteen opintorahan tasojen kanssa siten, että opintorahan enimmäismäärä on enintään 250,28 euroa/kk. Kaikkiin korkeakouluopintoihin tarkoitettu tukiaika lyhenee 10 kuukaudella.

Savo-Karjalassa kuntien sosiaalitoimissa opiskelijoiden toimeentulo on jo herättänyt huolta. Sosiaalitoimen työntekijät ovat huolissaan erityisesti toisen asteen opiskelijoista, jotka jättäytyvät tarkoituksellisesti toimeentulotuelle, koska se on opintotukea suurempi. Opiskelija ei voi saada toimeentulotukea, jos hän on oikeutettu opintolainaan. Niinpä opiskelijat saattavat tarkoituksellisesti jättää laskunsa maksamatta, mikä johtaa maksuhäiriömerkintään ja estää opintolainan nostamisen. Tällöin heillä on mahdollisuus saada toimeentulotukea opintotuen sijaan.

Tämä on taloudellisesti kannattavaa opiskelijalle. Esimerkiksi 18 vuotta täyttänyt henkilö, joka asuu itsenäisesti (vuokra 350 euroa/kk) ja joka on oikeutettu täysimääräisiin tukiin, saa opintorahaan ja asumislisää yhteensä 451,88 euroa/kk. Sama henkilö saisi toimeentulotukea virtu.fi -sivuston ja Helsingin kaupungin toimeentulotukilaskurien mukaan 835,50 euroa/kk. Hallituksen päättämien opintotuen leikkauksien tultua voimaan myös korkeakouluopiskelijan tulot putoavat samaan 451,88 euroon kuukaudessa, kun nyt korkeakouluopiskelijan opintoraha ja asumislisä on yhteensä 538,36 euroa/kk.

Sosiaalitoimen työntekijät pelkäävät, että toimeentulotuki aiheuttaa nuorissa näköalattomuutta eikä kannusta jatkamaan opintoja loppuun. Toimeentulotukeenhan ei sisälly vastaavaa opintojen edistymisen seurantaakin kuin opintotukeen. Vaikka opinnot saisikin suoritettua onnistuneesti loppuun, maksuhäiriömerkintä voi aiheuttaa nuorelle ongelmia valmistumisen jälkeen. Se voi esimerkiksi estää asunnon saamisen vapailta vuokra-asuntomarkkinoilta ja hankaloittaa työllistymistä.

Opintotuen riittämättömyys opiskelijan toimeentulon turvaajana ja toimeentulotuelle jättäytymisen ovat jo herättäneet huolta toisen asteen opiskelijoiden suhteen. Tulevaisuudessa myös korkeakouluopiskelijoille toimeentulotuki saattaa olla entistä houkuttelevampi vaihtoehto.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kirjallinen kysymys KK 492/2016 vp

*Miten opintotuen leikkausten jälkeenkin varmistetaan opiskelijoiden riittävä perustoi-
meentulo sekä toisella että korkea-asteella ilman, että opiskelijat joutuvat jättäytymään
toimeentulotuen asiakkaiksi?*

Helsingissä 28.9.2016

Krista Mikkonen vihr